

Η Οικογένεια του Μαθητή

Μαριάννα Δρακοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια ΠΑΔΑ

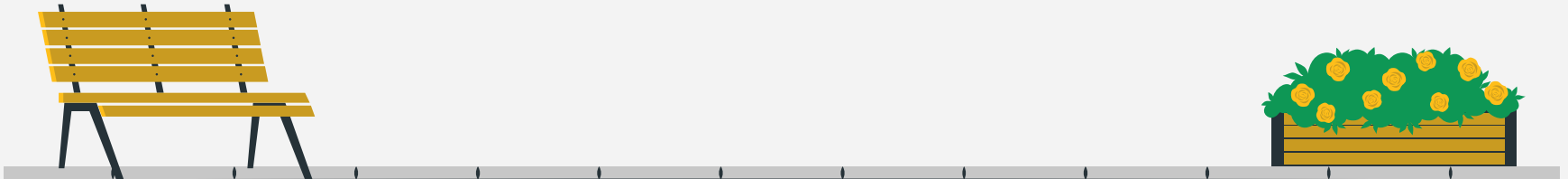

Οι οικογένειες παρέχουν στους μαθητές
σταθερότητα, φροντίδα, κίνητρα, υποστήριξη και
αγάπη

**Η επικοινωνία και η συνεργασία των σχολικών
νοσηλευτών με τις οικογένειες είναι
αναπόσπαστο μέρος της διατήρησης της υγείας,
της ασφάλειας και της ετοιμότητας των
μαθητών για μάθηση**

Το προσωπικό του σχολείου κάνει λάθος αν
προσπαθεί να βοηθήσει τους μαθητές
ανεξάρτητα από τις οικογένειές τους

Η οικογένεια είναι συχνά ο πελάτης ή το
επίκεντρο της αξιολόγησης και της
παρέμβασης

Στατιστικά Δεδομένα

Το 2015, από τα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών, το 65% ζούσε με δύο παντρεμένους γονείς, σε σχέση με το 77% το 1980, στην Αμερική (Pew Research Center, 2015)

23% των παιδιών ζει μόνο με τη μητέρα του

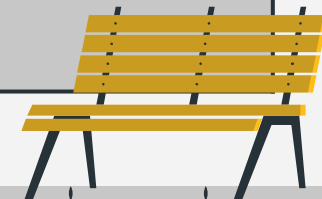
4% ζει μόνο με τον πατέρα του

4% ζει με δύο άγαμους γονείς

4% δεν ζει με κανέναν από τους γονείς του (η πλειονότητα των οποίων μεγαλώνει με τους παππούδες και τις γιαγιάδες του)

Περίπου 428.000 παιδιά ζουν σε καταστάσεις ανάδοχης φροντίδας κάθε ημέρα (Children's Rights, 2017).

Το 40%-50% των γάμων καταλήγει σε διαζύγιο (American Psychological Association, 2019). Περίπου το 40% των παιδιών που γεννήθηκαν το 2016 γεννήθηκαν από άγαμες γυναίκες (U.S. Census Bureau, 2016b)

Είδη Οικογενειών

Παραδοσιακή οικογένεια → παντρεμένο ζευγάρι, άντρα και γυναίκα, με βιολογικά παιδιά. Παλαιότερα αναφερόταν ως πυρηνική οικογένεια. Αναφέρεται επίσης ως ακέραη οικογένεια.

Μικτή οικογένεια → θετούς γονείς (πατριό ή μητριά), με τουλάχιστον έναν γονέα να έχει παιδιά από προηγούμενη σχέση.

Οικογένεια μετακινούμενων → ζευγάρι που διατηρεί χωριστές κατοικίες σε διαφορετικές πόλεις, αλλά επανενώνεται τακτικά, όπως για παράδειγμα μια στρατιωτική οικογένεια.

Οικογένεια συμβίωσης → άγαμο ζευγάρι, άντρα και γυναίκα.

Λεσβιακή, ομοφυλόφιλη, αμφιφυλόφιλη ή διεμφυλική οικογένεια → ομόφυλο ζευγάρι.

Μονογονεϊκή οικογένεια → έναν άνδρα ή μια γυναίκα με παιδιά.

Οικογένεια παππούδων και γιαγιάδων → ένας ή και δύο παππούδες που μεγαλώνουν εγγόνια. Αυτό αναφέρεται επίσης ως συγγενική φροντίδα.

Διευρυμένη οικογένεια → άλλοι στενοί συγγενείς και αποτελείται συχνά από πολλές γενεές.

Θετή οικογένεια → οποιαδήποτε από τις παραπάνω οικογένειες, όπου υπάρχει νόμιμη μεταβίβαση των γονικών δικαιωμάτων στην οικογένεια.

Ανάδοχη οικογένεια → παιδιά που τοποθετούνται σε νοικοκυριά μακριά από τους γονείς τους.

Κοινοτική οικογένεια → κοινότητα ατόμων που μοιράζονται τη δέσμευση και την ευθύνη να προστατεύουν ο ένας τον άλλον· η οικογένεια αυτή μπορεί να διαμένει ή να μην διαμένει στο ίδιο νοικοκυριό

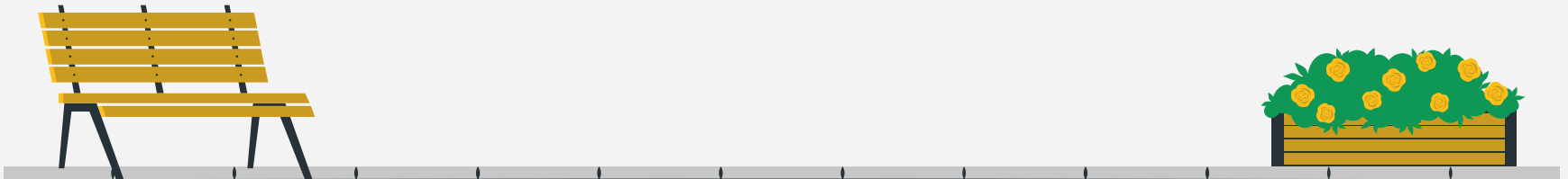
Οικογενειακή Λειτουργία

Η οικογενειακή λειτουργία περιγράφεται ως «οι διαδραστικές διαδικασίες που συμβαίνουν, καθώς τα μέλη της οικογένειας αναπτύσσονται, ωριμάζουν, μοιράζονται χρόνο και εμπειρίες και αλλάζουν μέσα στο νοικοκυριό τους» (Denham, 2016, σ. 35).

Περιλαμβάνει τους «τρόπους με τους οποίους τα μέλη αλληλεπιδρούν, επικοινωνούν και σχετίζονται εντός και εκτός του νοικοκυριού» (Dehnam, σ. 35).

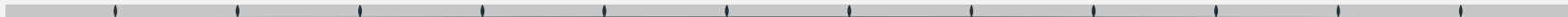
Οι βασικές λειτουργίες των οικογενειών περιλαμβάνουν την ανταλλαγή αγάπης, στοργής και συντροφικότητας. Περιλαμβάνουν επίσης την παροχή καθημερινής ανατροφής και φροντίδας, φροντίδας υγείας, καθοδήγησης σχετικά με τις κοινωνικά αποδεκτές αξίες και οικονομικής ασφάλειας. Τα μέλη της οικογένειας αναπτύσσουν μια κοινή αίσθηση ταυτότητας και ανήκουν

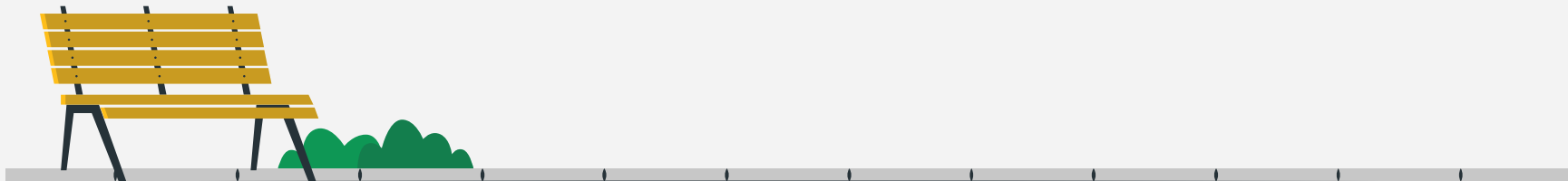

Παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα της Οικογενειακής Λειτουργίας:

- Η υγεία του παιδιού ή του γονέα και η πρόσβαση σε υγειονομική και οδοντιατρική φροντίδα
- Οι κοινωνικοοικονομικοί πόροι της οικογένειας για τη παροχή επαρκούς διατροφής, κατάλληλου ρουχισμού, στέγης και ποιότητας ζωής
- Η σύνδεση της οικογένειας με άλλα άτομα και με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένου του σχολείου, των ομάδων συνομηλίκων, των πολιτιστικών και των θρησκευτικών ομάδων.
- Η ποιότητα της γονικής μέριμνας, συμπεριλαμβανομένης της γονικής παρακολούθησης των παιδιών, του προτύπου κατάλληλης συμπεριφοράς, της θέσπισης ορίων, της προαγωγής της εκπαίδευσης και των στόχων ζωής και της γνώσης των αναπτυξιακών προσδοκιών.
- Η ασφάλεια του σπιτιού, της γειτονιάς και του σχολείου.

Οικογενειακές Θεωρίες

Θεωρία Οικογενειακών Συστημάτων

Όλα τα μέρη του οικογενειακού συστήματος συνδέονται μεταξύ τους και επηρεάζουν το ένα το άλλο με προβλέψιμους τρόπους. Το οικογενειακό σύστημα ως σύνολο είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών του. Μια αλλαγή σε ένα μέλος της οικογένειας στο σύστημα επηρεάζει ολόκληρο το οικογενειακό σύστημα.

Το οικογενειακό σύστημα επηρεάζεται από το περιβάλλον και, αντιστρόφως, το περιβάλλον επηρεάζεται από το οικογενειακό σύστημα. Η οικογένεια μπορεί να αξιολογηθεί μόνο εξετάζοντας ολόκληρο το σύστημα (Kaakinen, 2018).

Τα συστατικά στοιχεία είναι τα όρια, οι ρόλοι, οι κανόνες, η ιεραρχία, το κλίμα και η ισορροπία (Barbour, Barbour, & Scully, 2011).

Η οικογενειακή ιεραρχία δηλώνει ποιος λαμβάνει τις αποφάσεις στην οικογένεια. Το οικογενειακό κλίμα αναφέρεται στο συναισθηματικό και φυσικό περιβάλλον· αυτό περιλαμβάνει τους οικονομικούς πόρους και τα συστήματα υποστήριξης. Η ισορροπία αναφέρεται στο βαθμό σταθερότητας και ισορροπίας εντός της οικογένειας

Οικογενειακό Στρες και Θεωρίες Προσαρμογής

Αγχωτικές συνθήκες, γεγονότα και αλλαγές επηρεάζουν τον μαθητή και την οικογένειά του. Τα γεγονότα αυτά μπορεί να είναι θετικά στρεσογόνα γεγονότα, όπως μια γέννηση ή ένας γάμος, ή να προκαλούν αρνητικό στρες, όπως η απώλεια ενός μέλους της οικογένειας, ο χωρισμός της οικογένειας λόγω εργασίας, στρατιωτικής αποστολής ή φυλάκισης, ή προβλήματα στις σχέσεις

Όταν οι οικογένειες δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις της ζωής, στις αλλαγές ή στις κρίσεις, το άγχος συσσωρεύεται. Αντίθετα, όταν οι οικογένειες αναπτύσσουν μια αίσθηση συνοχής, ανθεκτικότητας και σταθερότητας, έχουν μια πιο θετική αντίληψη για την οικογενειακή μονάδα και είναι σε θέση να αξιοποιήσουν αυτές τις δυνάμεις για να προσαρμοστούν καλύτερα στους στρεσογόνους παράγοντες.

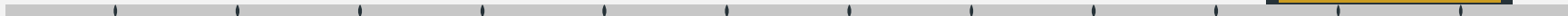

Θεωρία Οικογενειακής Οικολογίας

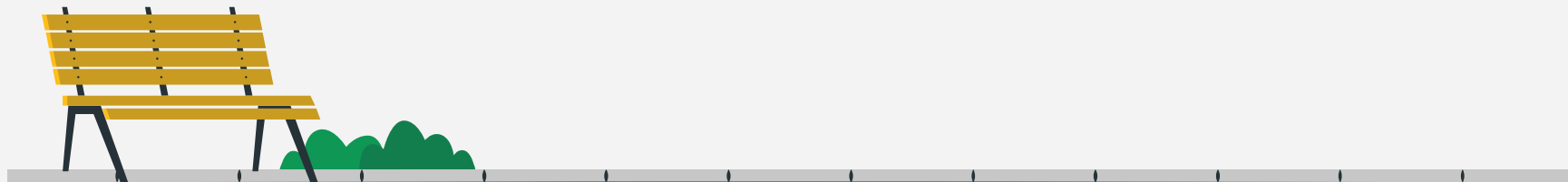

Βιολογικά, κοινωνικά και προσαρμοστικά όντα τα οποία εξαρτώνται από τους εαυτούς τους και από το περιβάλλον τους για τη βιωσιμότητά τους

Η θεωρία της οικογενειακής οικολογίας παρέχει ένα άλλο μοντέλο με το οποίο οι σχολικοί νοσηλευτές μπορούν να πλαισιώσουν την πρακτική τους. Τα παιδιά και οι οικογένειες μεγαλώνουν και αναπτύσσονται στα πλαίσια στα οποία αλληλεπιδρούν

Οικογενειακή Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της οικογένειας αρχίζει κατά τη διάρκεια των πρώτων επαφών της με τον σχολικό νοσηλευτή και αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη εξατομικευμένων σχεδίων υγείας του μαθητή

Το Μοντέλο Αξιολόγησης Οικογένειας του Calgary (CFAM) είναι ίσως το πιο εφαρμόσιμο για την αξιολόγηση της οικογένειας ενός μαθητή από τους σχολικούς νοσηλευτές

Το CFAM συνάδει με τη θεωρία της οικογενειακής οικολογίας και περιλαμβάνει τρεις μεγάλες κατηγορίες αξιολόγησης:

δομική,
αναπτυξιακή και
λειτουργική

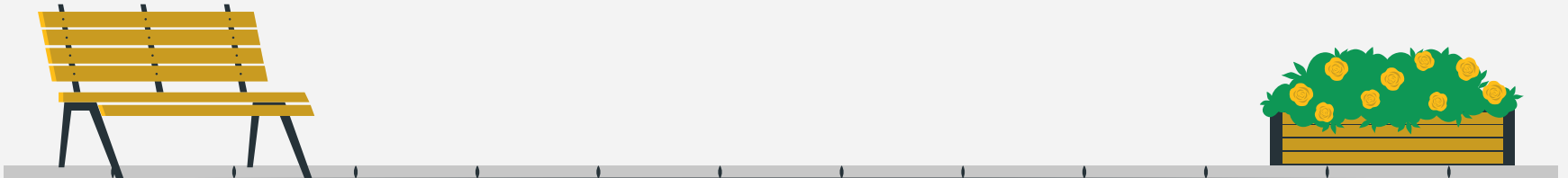

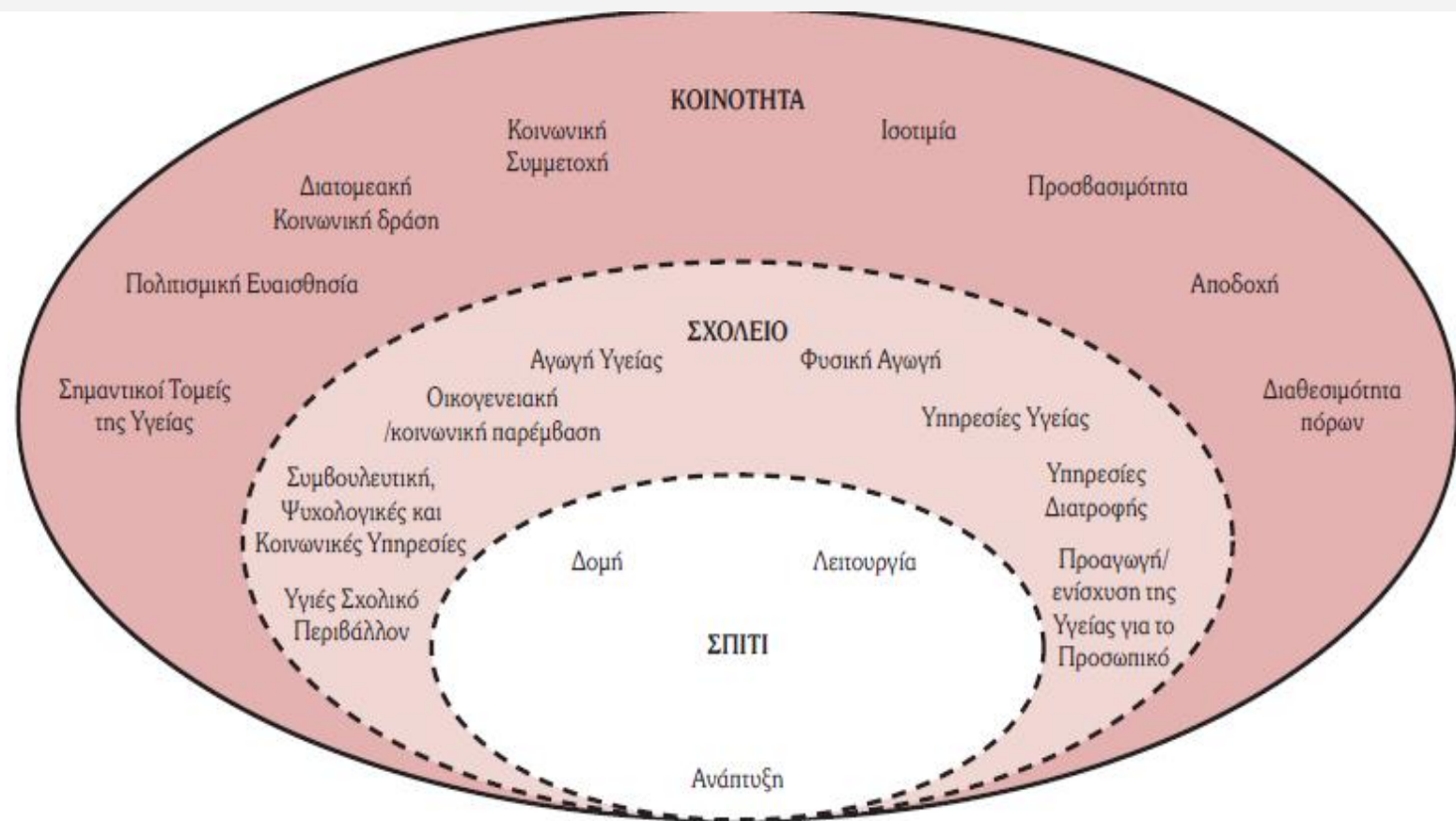
Μεγάλες Κατηγορίες	Υποκατηγορίες	Χαρακτηριστικά	Ερωτήσεις Αξιολόγησης Σχετικά με τις Υπηρεσίες Σχολικής Νοσηλευτικής
Δομική	Εσωτερική	Οικογενειακή σύνθεση Φύλο Σεξουαλικός προσανατολισμός Σειρά κατάταξης Υποσυστήματα Όρια	
	Εξωτερική	Εκτεταμένη οικογένεια Μεγαλύτερα συστήματα	• Ποιος είναι στην οικογένεια του παιδιού (μαθητή); • Ποιος ζει μαζί με εσάς και τον μαθητή; Ποιος μπορεί να ζει αλλού; • Πόσα παιδιά έχετε στην οικογένειά σας; Ποιος είναι ο μεγαλύτερος, ο επόμενος, ο μικρότερος; • Ποιες είναι οι ιδέες της οικογένειάς σας για την αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα; • Ορισμένες οικογένειες έχουν ειδικές υποομάδες (π.χ. οι γυναίκες μπορεί να έχουν διαφορετικούς ρόλους από τους άνδρες). Υπάρχουν διαφορετικές υποομάδες στην οικογένειά σας; • Σε ποιον μιλάει ο μαθητής σας όταν είναι χαρούμενος, αγχωμένος, λυπημένος κ.λπ. • Πού ζουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες του μαθητή; • Με ποιον από τους συγγενείς σας έχετε πιο κοντά;
	Πλαίσιο	Εθνικότητα Φυλή Κοινωνικο-οικονομική κατάσταση Θρησκεία/πνευματικότητα Περιβάλλον	• Από ποιον ζητά η οικογένειά σας βοήθεια όταν τη χρειάζεστε; • Ποιοι επαγγελματίες κοινωνικής υπηρεσίας (π.χ. εργασίας, υγειονομικής φροντίδας, κυβέρνησης) ασχολούνται με τον μαθητή και την οικογένειά σας; • Ποιες κοινοτικές υπηρεσίες χρησιμοποιείτε εσείς και η οικογένειά σας; • Πόσες φορές έχει μετακομίσει η οικογένειά σας τα τελευταία 5 χρόνια; • Πώς αυτό επηρέασε την υγεία του μαθητή σας; • Πώς επηρεάζει η οικονομική σας κατάσταση τη χρήση των πόρων της υγειονομικής φροντίδας από το παιδί σας; • Μιλήστε μου για την εθνικότητα του μαθητή και της οικογένειάς σας (π.χ. ιστορία, φυλή και θρησκεία). • Αποτελούν οι πνευματικές πεποιθήσεις πηγή ανακούφισης ή υποστήριξης για τον μαθητή και την οικογένειά σας;
Αναπτυξιακή	Στάδια Εργασίες Σχέσεις		• Ποιο ποσοστό του χρόνου σας αφιερώνετε στη φροντίδα του μαθητή και των άλλων παιδιών; • Ποιο ποσοστό του χρόνου σας αφιερώνετε στη φροντίδα του/της συζύγου σας; • Ποια προνόμια έχουν τώρα οι έφηβοι σας που δεν είχαν όταν ήταν νεότεροι; • Σε μια κλίμακα από το 1 έως το 10, πόση εμπιστοσύνη έχετε στην ικανότητα του μαθητή σας να πει όχι στα ναρκωτικά και τις ουσίες που προκαλούν εξάρτηση;
Λειτουργική	Οργανικό Εκφραστικό	Δραστηριότητες ρουτίνας της ζωής Συναισθηματική επικοινωνία Λεκτική επικοινωνία Μη λεκτική επικοινωνία Κυκλική επικοινωνία Επίλυση προβλημάτων Ρόλοι Επιρροή και δύναμη Πεποιθήσεις Συμμαχίες και συνασπισμοί	• Ποιος τείνει να ξεκινάει συζητήσεις για τα συναισθήματα στην οικογένειά σας; • Ποιος στην οικογένειά σας είναι πιο σαφής και άμεσος στη λεκτική του επικοινωνία; • Πώς εκφράζεται η μη λεκτική επικοινωνία από τον μαθητή και τα άλλα μέλη της οικογένειας; • Ποιος από την οικογένεια του μαθητή ήταν ο πρώτος που παρατήρησε το πρόβλημα; Τι σας βοήθησε περισσότερο να λάβετε μέτρα για την επίλυση του προβλήματος; • Ποιος στην οικογένεια του μαθητή έχει τη μεγαλύτερη επιρροή ή δύναμη στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων; • Ποια πιστεύετε ότι είναι η πιο χρήσιμη διάσταση της αλληλεπίδρασής σας με το σχολικό νοσηλευτή; Ποια ήταν η λιγότερο χρήσιμη; • Τι αντίκτυπο είχε η πορεία της νόσου του μαθητή στη συνοχή ή την απόσταση των μελών της οικογένειας;

Ο σχολικός νοσηλευτής πρέπει να γνωρίζει πώς οι κοινωνικοί καθοριστικοί παράγοντες της υγείας επηρεάζουν τις οικογένειες, συμπεριλαμβανομένων της γειτονιάς και του δομημένου περιβάλλοντος, των κοινωνικών και κοινοτικών πλαισίων και της οικονομικής σταθερότητας, καθώς και των συστημάτων εκπαίδευσης και υγειονομικής φροντίδας (U.S. Department of Health and Human Services [USDHHS], Office of Disease Prevention and Health Promotion, 2017)

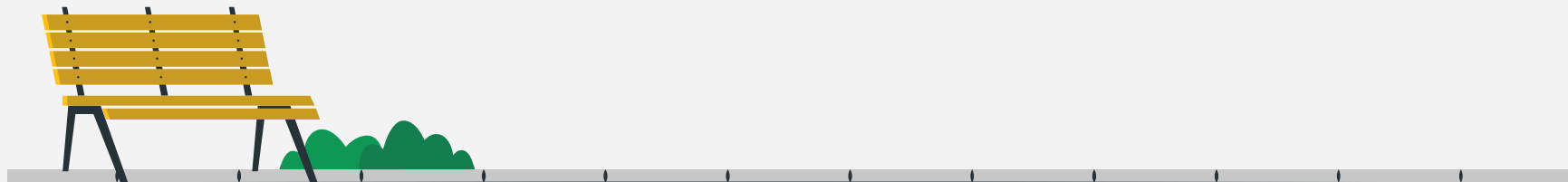
Ο σχολικός νοσηλευτής είναι σε θέση να παρέχει ολιστικές υπηρεσίες προαγωγής της υγείας και πρόληψης νοσημάτων αξιολογώντας τους μαθητές και τις οικογένειες σε όλα τα πλαίσια

ΕΙΚΟΝΑ 12-2. Μοντέλο οικολογικής αξιολόγησης για την προαγωγή της υγείας και την πρόληψη νοσημάτων για παιδιά και οικογένειες στο σπίτι, το σχολείο και την κοινότητα. (Προσαρμοσμένο από Cory [2017], CDC [2018] και McElmurry & Keeney (1999)).

Μαθητές με Οικογενειακές Προκλήσεις

1. Μαθητές σε οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο

Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση (socioeconomic status - SES) περιλαμβάνει όχι μόνο το εισόδημα, αλλά και το μορφωτικό επίπεδο, το επαγγελματικό κύρος και την υποκειμενική αντίληψη της κοινωνικής θέσης και της κοινωνικής τάξης (American Psychological Association [APA], 2018).

Το SES μπορεί να περιλαμβάνει χαρακτηριστικά ποιότητας ζωής καθώς και τις ευκαιρίες και τα προνόμια που παρέχονται στους ανθρώπους μέσα στην κοινωνία

Περίπου το 28% των παιδιών στις ΗΠΑ (20,7 εκατομμύρια) ζουν σε οικογένειες των οποίων οι γονείς δεν εργάζονται τακτικά τουλάχιστον 35 ώρες την εβδομάδα.

Το 19% των παιδιών ζουν σε νοικοκυριά με επισιτιστική ανασφάλεια, όπου οι οικογένειες δεν μπορούν να είναι σίγουρες ότι θα υπάρχουν αρκετά χρήματα και πόροι για τρόφιμα. Το 27% των παιδιών (19,7 εκατομμύρια) ζουν σε οικογένειες που λαμβάνουν κάποιο επίπεδο πολιτειακής στήριξης

Οι σχολικοί νοσηλευτές μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη σύνδεση των οικογενειών με απαραίτητους πόρους, όπως η υγειονομική κάλυψη κ.α.

2. Μαθητές Άστεγων Οικογενειών

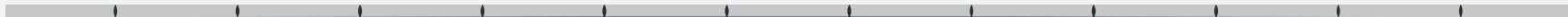
Μια αντιπροσωπευτική έρευνα σε εθνικό επίπεδο δείχνει ότι περίπου το 4,3% των νοικοκυριών των ΗΠΑ αναφέρει έναν έφηβο (ηλικίας 13 έως 17 ετών) που είτε το έσκασε, είτε του ζητήθηκε να φύγει, είτε έκανε couch surfing (έμενε προσωρινά με άλλους ή έμενε σε διπλά δωμάτια).

Οι έγχρωμοι νέοι και οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι, οι διεμφυλικοί, οι μη προσδιοριζόμενοι και οι διερωτώμενοι (lesbian, gay, bisexual, transgender, queer and questioning) (LGBTQ) νέοι γίνονται σε υπέρμετρο βαθμό άστεγοι (Morton et al., 2018) με τους περισσότερους να εξυπηρετούνται από καταφύγια αστέγων και να μην ζουν στο δρόμο.

Οι περισσότερες οικογένειες που είναι άστεγες δεν είναι χρόνια άστεγες, αλλά παροδικά (Marcal, 2017). Το πρόγραμμα Εκπαίδευση για Άστεγα Παιδιά και Νέους (Education for Homeless Children and Youths - EHCY) είναι μια ομοσπονδιακή εντολή στο πλαίσιο του Νόμου Βοήθειας των Αστέγων McKinney Vento, ο οποίος τροποποιήθηκε και επανεγκρίθηκε το 2015

- Οι άστεγοι μαθητές που μετακινούνται έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στα σχολεία προέλευσής τους (δηλ. το σχολείο στο οποίο φοιτούσε ο μαθητής όταν στεγαζόταν μόνιμα ή στο οποίο είχε εγγραφεί τελευταία φορά, συμπεριλαμβανομένων των νηπιαγωγείων), εάν αυτό είναι προς το συμφέρον του μαθητή.
- Εάν είναι προς το συμφέρον του μαθητή να αλλάξει σχολείο, οι άστεγοι μαθητές πρέπει να εγγραφούν αμέσως στο νέο σχολείο, ακόμη και αν δεν έχουν τα έγγραφα που απαιτούνται κανονικά για την εγγραφή.
- Η μεταφορά πρέπει να παρέχεται προς ή από το σχολείο προέλευσης του μαθητή, κατόπιν αιτήματος του γονέα, του κηδεμόνα ή, στην περίπτωση ασυνόδευτου νέου, του τοπικού συνδέσμου.
- Οι άστεγοι μαθητές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλα τα προγράμματα και τις υπηρεσίες για τα οποία είναι επιλέξιμοι, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ειδικής εκπαίδευσης, της προσχολικής εκπαίδευσης, των προγραμμάτων σχολικής διατροφής, της γλωσσικής βοήθειας για τους μαθητές που μαθαίνουν αγγλικά, της επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης, των προγραμμάτων για ταλαντούχους και χαρισματικούς μαθητές, των σχολείων με εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών,
- Στους ασυνόδευτους νέους πρέπει να παρέχεται ειδική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης εγγραφής στο σχολείο χωρίς απόδειξη κηδεμονίας.
- Οι γονείς, οι κηδεμόνες και οι ασυνόδευτοι νέοι έχουν το δικαίωμα να αμφισβητήσουν μια απόφαση πληρότητας κριτήριων

3. Μαθητές Οικογενειών που Μετανάστευσαν στις Ηνωμένες Πολιτείες

Οι όροι μετανάστης και πρόσφυγας χρησιμοποιούνται συχνά εναλλακτικά, μετανάστης είναι συνήθως αυτός που μετακόμισε σε άλλη χώρα εκούσια - πρόσφυγας είναι αυτός που εγκατέλειψε τη χώρα του λόγω συγκρούσεων ή τραγωδίας.

Το 2016, 18,4 εκατομμύρια παιδιά είχαν γεννηθεί στο εξωτερικό ή ζούσαν με τουλάχιστον έναν μετανάστη γονέα, αντιπροσωπεύοντας το 25% των παιδιών κάτω των 18 ετών στις ΗΠΑ. Περίπου το 4% (2,4 εκατομμύρια) των παιδιών ηλικίας 5 έως 17 ετών δυσκολεύονται να μιλήσουν αγγλικά (Annie E. Casey Foundation, 2018).

Τα παιδιά μπορεί να πέσουν θύματα εκφοβισμού λόγω της διαφορετικής γλώσσας, του ντυσίματος, των πρακτικών ή των εθίμων τους. Το άγχος αποτελεί παράγοντα κινδύνου για κατάθλιψη και άγχος στα παιδιά οικογενειών μεταναστών (Kim et al., 2018).

Η επικοινωνία του σχολικού νοσηλευτή με τους μαθητές πρέπει να γίνεται στην κατάλληλη γλώσσα και να σέβεται τις πολιτισμικές πεποιθήσεις και πρακτικές υγείας. Οι σχέσεις σχολικών νοσηλευτών-οικογενειών μπορούν να καλλιεργηθούν με εκπαιδευτικές συνεδρίες, επισκέψεις στο σπίτι και τηλεφωνήματα με τους γονείς, καθώς και με ομάδες μαθητών, ώστε να βοηθηθούν

4. Μαθητές με Γονείς που Υπηρετούν στον Στρατό

Περισσότερα από 2.000.000 παιδιά στις ΗΠΑ έχουν γονέα ή κηδεμόνα που έχει υπηρετήσει στο στρατό, εκ των οποίων τα μισά έχουν αποσπαστεί.

Η μέση στρατιωτική οικογένεια μετακομίζει 6-9 φορές κατά τη διάρκεια της σχολικής σταδιοδρομίας του παιδιού

Τα παιδιά των γονέων που έχουν αποσπαστεί κινδυνεύουν να αντιμετωπίσουν προβλήματα ύπνου, άγχους, επίδοσης, φόβου, κοινωνικής-συναισθηματικής προσαρμογής και προβλήματα συμπεριφοράς.

Ο αποχωρισμός από τον γονέα επηρεάζει τα παιδιά ανάλογα με το αναπτυξιακό τους στάδιο:

τα παιδιά προσχολικής ηλικίας μπορεί να αισθάνονται ενοχές και φόβο·

τα παιδιά ηλικίας 6 έως 12 ετών που βιώνουν γονικές αποσπάσεις αναζητούν προσοχή και διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο για κατάθλιψη και συνοδά συμπτώματα· και οι έφηβοι είναι επιρρεπείς στο να είναι κυκλοθυμικοί και απόμακροι (Fitzsimmons & Krause-Parello, 2009).

Οι επιπτώσεις φαίνεται να είναι αθροιστικές και να παραμένουν ακόμη και μετά την επιστροφή του γονέα που έχει αποσπαστεί στο σπίτι (Lester et al., 2010).

5. Μαθητές που Μεγαλώνουν με τον Παππού/τη Γιαγιά

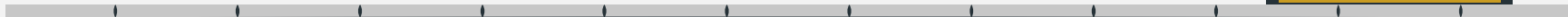

Περίπου 7,8000000 παιδιά ζουν σε οικογένειες με τον παππού/τη γιαγιά ή συγγενικές οικογένειες «στις οποίες τα παιδιά διαμένουν με τους παππούδες και τις γιαγιάδες ή άλλα μέλη της ευρύτερης οικογένειας και ενήλικες με τους οποίους έχουν στενή οικογενειακή σχέση, όπως οι νονοί και οι στενοί οικογενειακοί φίλοι» (Generations United, 2019, παρ. 2).

Το 2016, περίπου το 4% των παιδιών κάτω των 18 ετών (πάνω από 2,88 εκατομμύρια) βρίσκονταν υπό τη φροντίδα ενός παππού ή μιας γιαγιάς χωρίς να υπάρχει γονέας στο σπίτι (Annie E. Casey Foundation, 2018).

Οι παππούδες και οι γιαγιάδες συχνά βάζουν σε δεύτερη μοίρα τη δική τους σωματική και ψυχική υγεία, ενώ φροντίζουν τα εγγόνια τους.

Ο σχολικός νοσηλεύτης μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στο να βοηθήσει αυτές τις οικογένειες να δώσουν προτεραιότητα σε θέματα υγείας και να διασφαλίσει ότι τόσο τα παιδιά όσο και ο παππούς και η γιαγιά έχουν πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας για την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας τους, η έρευνα δείχνει ότι τα παιδιά σε οικογένειες με παππού/γιαγιά ευημερούν σε σύγκριση με τα παιδιά που ζουν σε ανάδοχες οικογένειες χωρίς συγγενείς.

6. Μαθητές σε Ανάδοχη Φροντίδα

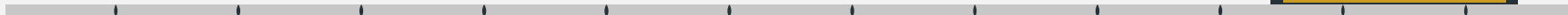

Για την ευημερία κάθε παιδιού διορίζεται ένας υπάλληλος της κοινωνικής υπηρεσίας και ένας δικαστικός συμπαραστάτης (πρόσωπο που διορίζεται από το δικαστήριο για να εκπροσωπεί το συμφέρον του παιδιού). Τα παιδιά εισέρχονται σε ανάδοχη φροντίδα επειδή δεν είναι πλέον ασφαλές ή δυνατό να ζουν με τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους.

Η ανάδοχη φροντίδα υποτίθεται ότι είναι μια προσωρινή ρύθμιση.

Το 2016, ο μέσος χρόνος παραμονής των παιδιών σε ανάδοχη οικογένεια ήταν περίπου 20 μήνες. Ωστόσο, το 15% των παιδιών παραμένουν σε ανάδοχη οικογένεια τουλάχιστον 3 χρόνια. Στόχος της αναδοχής είναι η επανένωση των οικογενειών, όποτε αυτό είναι δυνατόν.

Οι νεαροί ενήλικες που έχουν βγει από την αναδοχή διατρέχουν σημαντικά υψηλότερο κίνδυνο ανεργίας, πρόωρης εγκυμοσύνης, έλλειψης χρημάτων για την κάλυψη βασικών αναγκών, έλλειψης στέγης, διακίνησης και χρήσης ουσιών που προκαλούν εξάρτηση, σεξουαλικής επαφής για χρήματα, έλλειψης βασικής υγειονομικής φροντίδας και εμπλοκής στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης (Ahmann, 2017).

Τα παιδιά και οι νέοι που βρίσκονται σε ανάδοχη οικογένεια έχουν σημαντικές αναπτυξιακές, ψυχικές, συμπεριφορικές, οδοντιατρικές και σωματικές ανάγκες υγείας. Είναι πιο πιθανό να έχουν χρόνια νοσήματα, αλλά είναι λιγότερο πιθανό να λαμβάνουν τη φροντίδα που χρειάζονται.

Δεδομένων των προβληματικών συνθηκών στο σπίτι, της σύνθετης έκθεσης σε τραύματα/κακώσεις και του παρατεταμένου στρες που βιώνουν τα ανάδοχα παιδιά, τα ζητήματα ψυχικής υγείας είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα και πρέπει να έχουν προτεραιότητα (AAP, 2018).

Έως και το 40% των παιδιών σε ανάδοχες οικογένειες έχουν δυσκολίες με την εκτελεστική λειτουργία που εκδηλώνονται ως προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς. Οι μαθητές σε ανάδοχες οικογένειες έχουν τριπλάσιες πιθανότητες από τους συνομήλικούς τους να εμφανίσουν διαταραχές εξωτερίκευσης, όπως διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας, διαταραχή εναντιωματικής-προκλητικής συμπεριφοράς και διαταραχή της διαγωγής (Lohr & Jones, 2016)

Οι αγχώδεις διαταραχές, οι διατροφικές διαταραχές, οι διαταραχές κένωσης και αποβολής ούρων, οι διαταραχές της διάθεσης, η μείζων κατάθλιψη και η μανία αποτελούν επίσης συχνές αιτίες διαταραχών στη συμπεριφορά και την καθημερινή λειτουργικότητα των μαθητών που βρίσκονται σε ανάδοχη οικογένεια. Έχουν τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες από τους συνομήλικούς τους να τους συνταγογραφηθούν ψυχοτρόπα φάρμακα (Lohr & Jones, 2016).

7. Μαθητές σε Οικογένειες Διαζευγμένων Γονέων

Αύξηση διαζυγίων >70% από τη δεκαετία του 1960

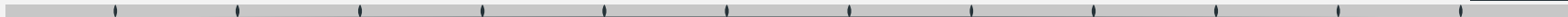
→ Απώλεια χρόνου με κάθε γονέα: Οι γονείς μπορεί να είναι συναισθηματικά εξαντλημένοι και να μην έχουν αρκετή ενέργεια για να αφιερώσουν στη γονική μέριμνα για ένα χρονικό διάστημα

→ Απώλεια οικονομικής ασφάλειας: Οι μητέρες που ασκούν την επιμέλεια χάνουν κατά μέσο όρο το 25% έως 50% του εισοδήματός τους πριν από το διαζύγιο. Ενώ μόνο το 50% των μητέρων που ασκούν την επιμέλεια έχουν συνάψει συμφωνητικό διατροφής, μόνο το 25% αυτών των μητέρων λαμβάνουν αποζημίωση διατροφής.

→ Απώλεια συναισθηματικής ασφάλειας: Μπορεί να έχουν αποδυναμωθεί οι σχέσεις των παιδιών με τις μητέρες ή τους πατέρες τους, ιδίως με τον γονέα που δεν ασκεί την επιμέλεια.

→ Απώλεια γνωστικών και ακαδημαϊκών ερεθισμάτων: Τα παιδιά σε διαζευγμένες οικογένειες μπορεί να εκτίθενται σε λιγότερα γλωσσικά ερεθίσματα. Είναι πιο πιθανό να έχουν χαμηλότερους μέσους όρους βαθμολογίας-επίδοσης και είναι πιο πιθανό να απουσιάζουν από το σχολείο 11 ή περισσότερες ημέρες συγκριτικά με τα παιδιά από σπίτια με δύο γονείς (Anderson, 2014).

Ορισμένα παιδιά διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο για μειωμένη κοινωνική και ψυχολογική ωρίμανση, χαμηλή αυτοαντίληψη και πρώιμη έναρξη της σεξουαλικής ζωής

8. Μαθητές σε Μονογονεϊκές Οικογένειες

Οι μονογονεϊκές οικογένειες δεν μπορούν να ομαδοποιηθούν σε μία κατηγορία, αλλά τα περισσότερα μονογονεϊκά νοικοκυριά έχουν επικεφαλής τις μητέρες.

17,2 εκατομμύρια παιδιά ζουν μόνο με τις μητέρες τους (U.S. Census Bureau, 2016).

Περισσότερο από το 40% των γεννήσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες γίνεται από ανύπαντρες μητέρες (CDC, 2017b)

Ωστόσο, περισσότερα παιδιά ζουν μόνο με τους πατέρες τους από ποτέ άλλοτε, αντιπροσωπεύοντας το 16% των μονογονεϊκών οικογενειών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών που ζουν με τους πατέρες τους είναι έφηβοι (43%) (U.S. Census Bureau, 2017)

9. Μαθητές σε Οικογένειες με Γονείς του Ιδίου Φύλου

Ενώ η επικράτηση του γάμου στην αμερικανική κοινωνία μειώνεται, αυξάνεται μεταξύ των ομόφυλων ζευγαριών (Family Equality Council, 2017). Υπάρχουν περίπου 1,1 εκατομμύρια LGBTQ άτομα παντρεμένα με κάποιον του δικού τους βιολογικού φύλου και άλλα 1,2 εκατομμύρια LGBTQ άτομα σε ομόφυλες σχέσεις εκτός γάμου.

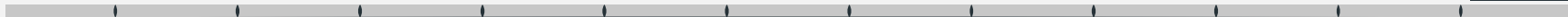
Ορισμένοι ομόφυλοι γονείς έρχονται στη σχέση τους έχοντας ήδη αποκτήσει παιδιά (70%).

Πολυετείς έρευνες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα ομόφυλα ζευγάρια είναι εξίσου αποτελεσματικά στον ρόλο του γονέα με τα ζευγάρια διαφορετικού φύλου και ότι τα παιδιά τους τα καταφέρνουν εξίσου καλά με εκείνα των ετερόφυλων ζευγαριών (Gates, 2015).

Είναι σημαντικό να επικοινωνηθεί μια φιλοσοφία ένταξης και αποδοχής στο σχολείο. Ο σεβασμός για κάθε γονέα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.

Είναι σημαντικό να αναγνωρίζονται και οι δύο σύζυγοι ως γονείς

Τα παιδιά μπορεί να υποστούν εκφοβισμό και παρενόχληση από συνομήλικους και άλλους στο σχολείο. Το προσωπικό του σχολείου πρέπει να παρεμβαίνει για να αντιμετωπίσει τα ομοφοβικά σχόλια

10. Μαθητές με Φυλακισμένους Γονείς

Περίπου 1 στα 14 παιδιά (5 εκατομμύρια) στις Ηνωμένες Πολιτείες έχει γονέα που βρίσκεται ή έχει βρεθεί στη φυλακή (Murphey & Cooper, 2015)

Ενώ τα ποσοστά φυλάκισης έχουν μειωθεί κάπως τα τελευταία χρόνια, οι οικογένειες που είναι φτωχές και ανήκουν στη μαύρη φυλή είναι πιο πιθανό να επηρεαστούν (Sakala, 2014).

Η συντριπτική πλειονότητα των φυλακισμένων γονέων είναι πατέρες, αλλά τα ποσοστά των φυλακισμένων μητέρων έχουν αυξηθεί (Kajstura, 2018). Μια μητέρα στη φυλακή θεωρείται ότι είναι ιδιαίτερα επιζήμιο γεγονός για την ευημερία του παιδιού, δεδομένου ότι οι μητέρες έχουν συνήθως την κύρια ευθύνη για την ανατροφή των παιδιών

Οι μαθητές ηλικίας 6-11 ετών που έχουν γονείς φυλακισμένους αναφέρεται ότι έχουν περισσότερες συναισθηματικές δυσκολίες, χαμηλότερη σχολική εμπλοκή και περισσότερα προβλήματα στο σχολείο. Οι μαθητές ηλικίας 12-17 ετών είναι ακόμη πιο πιθανό να έχουν προβλήματα στο σχολείο (Murphey & Cooper, 2015).

11. Οι Μαθητές που έχουν Αναλάβει την Οικογενειακή Φροντίδα

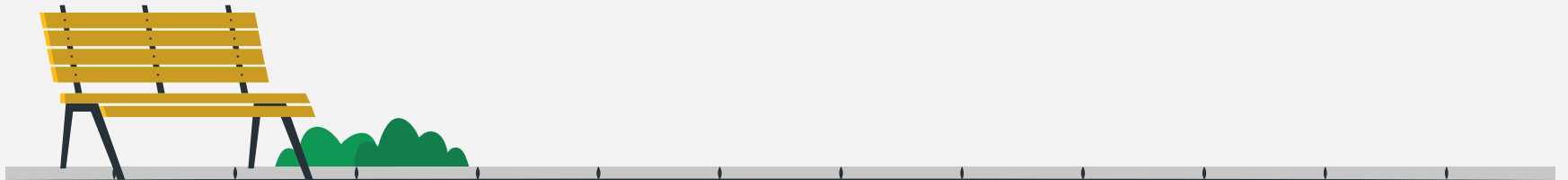
Οι γονείς που εργάζονται σε δύο ή περισσότερες θέσεις εργασίας με εξαιρετικά πολλές ώρες εργασίας μπορεί να βασίζονται στα παιδιά τους από νεαρή ηλικία να αναλάβουν καθημερινά τις ευθύνες του νοικοκυριού και της φροντίδας.

Οι μαθητές μπορεί να πρέπει να φροντίζουν ηλικιωμένους παππούδες και γιαγιάδες ή μικρότερα αδέρφια ενώ οι γονείς εργάζονται. Οι νεαροί φροντιστές είναι «παιδιά και έφηβοι ηλικίας 18 ετών και κάτω που παρέχουν σημαντική ή ουσιαστική βοήθεια, συχνά σε τακτική βάση, σε συγγενείς ή μέλη του νοικοκυριού που χρειάζονται βοήθεια λόγω σωματικής ή ψυχικής νόσου, αναπηρίας, αδυναμίας που σχετίζεται με τη γήρανση, κατάχρησης ουσιών ή άλλων καταστάσεων» (Siskowski, 2006, σ. 164).

Οι σχολικοί νοσηλευτές πρέπει να δώσουν φωνή σε αυτόν τον ανήκουστο πληθυσμό ευάλωτων παιδιών που χάνουν την παιδική ηλικία λόγω της ανάληψης ευθυνών από τους ενήλικες. Πρέπει να συνηγορήσουν υπέρ των διαθέσιμων πηγών της κυβέρνησης, της υγειονομικής φροντίδας, της κοινότητας και του σχολείου για να βοηθήσουν τις οικογένειες στις οποίες τα παιδιά είναι φροντιστές

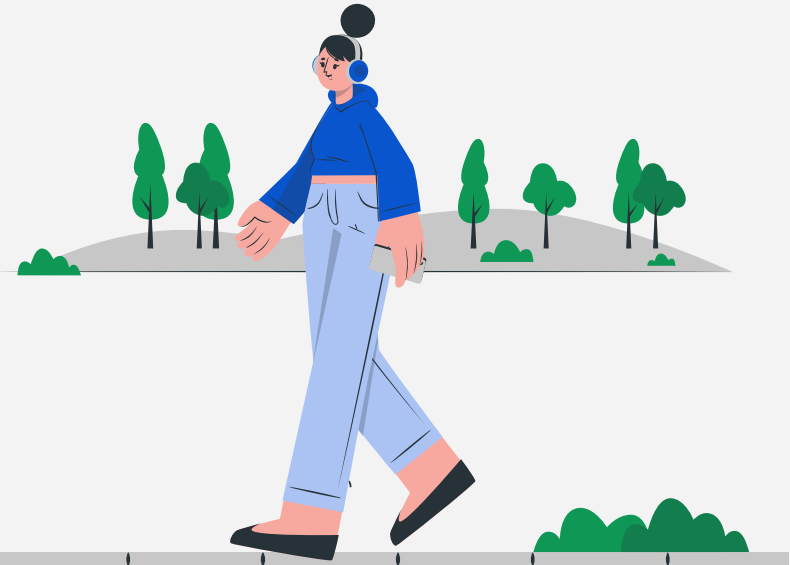

Προαγωγή της Συνεργασίας & της Συμμετοχής στην Οικογενειακή Υγεία

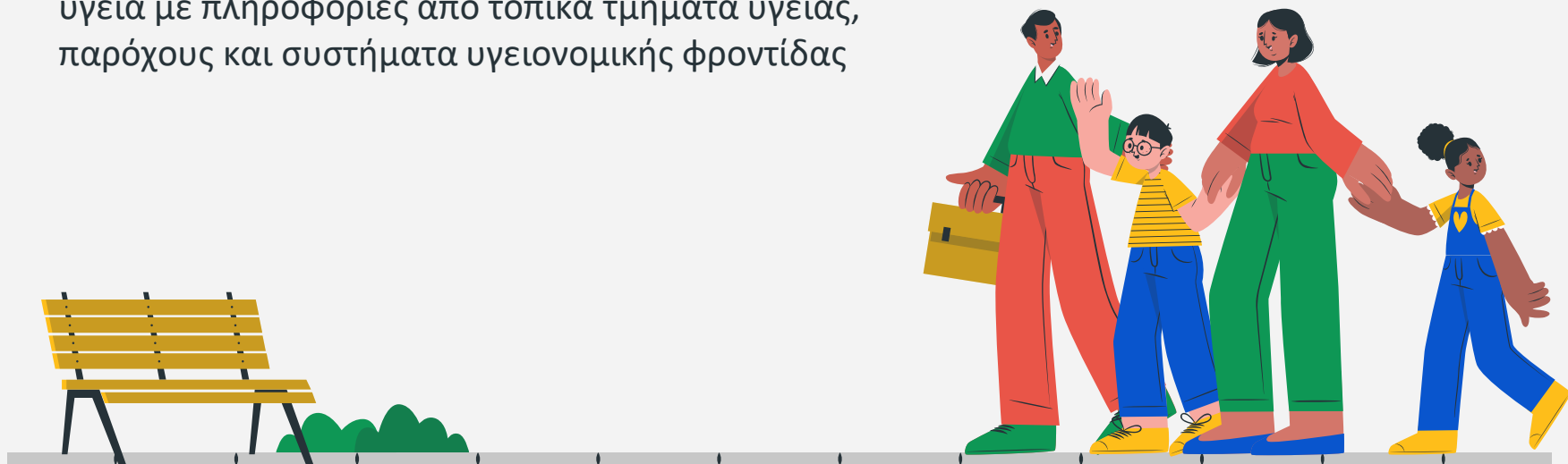
Σύμφωνα με το CDC (2016, παρ. 1):

Η συμμετοχή των γονέων στα σχολεία ορίζεται ως η συνεργασία γονέων και σχολικού προσωπικού για την υποστήριξη και τη βελτίωση της εκπαίδευσης, της ανάπτυξης και της υγείας των παιδιών και των εφήβων. Η συμμετοχή των γονέων στα σχολεία είναι μια κοινή ευθύνη, στην οποία τα σχολεία και άλλοι κοινοτικοί φορείς και οργανώσεις δεσμεύονται να προσεγγίσουν τους γονείς με ουσιαστικούς τρόπους και οι γονείς αντίστοιχα δεσμεύονται να υποστηρίξουν ενεργά την εκπαίδευση και την ανάπτυξη των παιδιών και των εφήβων τους. Αυτή η σχέση μεταξύ σχολείων και γονέων διατρέχει και ενισχύει την υγεία και την εκπαίδευση των παιδιών σε πολλαπλά περιβάλλοντα - στο σπίτι, στο σχολείο, σε εξωσχολικά προγράμματα και στην κοινότητα

Ο σχολικός νοσηλευτής μπορεί να σχεδιάζει δραστηριότητες σχολικής υγείας που αφορούν τα ενδιαφέροντα ή τις ανησυχίες των γονέων, όπως η υγιεινή διατροφή ή οι συμπεριφορές κινδύνου που σχετίζονται με την υγεία των μαθητών.

Το γραφείο σχολικής υγείας μπορεί να χρησιμεύσει ως κέντρο πληροφόρησης για την οικογενειακή υγεία με πληροφορίες από τοπικά τμήματα υγείας, παρόχους και συστήματα υγειονομικής φροντίδας

«Δεν μπορείτε να εκπαιδεύσετε ένα παιδί που δεν είναι υγιές, και δεν μπορείτε να κρατήσετε υγιές ένα παιδί που δεν είναι μορφωμένο»

—Joycelyn Elders

